

яких: навчання роботи з комп'ютером; допомога в подоланні інформаційної замкнутості через надання можливості Інтернет-спілкування; створення безкоштовної громадської юридичної приймальні; пріоритетне інформаційно-бібліографічне обслуговування лідерів громадського руху, котрі займаються реабілітацією ув'язнених; підтримання правової освіти членів громади шляхом надання доступу до правових баз країни. Партнери проекту – волонтери, громадська спілка краєзнавців, міська рада, районна рада, районний відділ культури, місцеві ЗМІ, відділ у справах сім'ї, молоді та спорту.

Підключення бібліотек до Інтернету – ще один із кроків на шляху забезпечення рівного доступу до інформації для населення регіону. Доступ до Мережі в 2010 році отримали 5 сільських бібліотек завдяки реалізації проекту «Організація нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету» програми «Бібліоміст». Всього Кіровоградська область одержала 15 комп'ютерів, із них 13 – сільські бібліотеки.

Про позитивні зміни в діяльності бібліотек села свідчить і те, що на Форумі окремі з них були відзначені заохочувальними призами від обкому профспілки працівників культури, програми «Бібліоміст», Державного управління охорони навколишнього природного середовища у Кіровоградській області, літературного об'єднання «Степ», обласної організації Національної спілки письменників України, мобільного оператора «Київстар Дж. Ес. Ем.», Президентського фонду Леоніда Кучми «Україна».

Бібліотека стає успішною, коли вона починає працювати по-новому, формуючи навколо себе соціально-культурний простір та будуючи взаємини з користувачами на основі аналізу та передбачення їхніх потреб. Для цього необхідна актуалізація бібліотечних фондів, створення системи безперервної освіти бібліотекарів, підтримки сільських бібліотек методичними центрами різного рівня і т. ін.

Нині спостерігаються зміни й у діяльності самих сільських бібліотекарів, які по-новому, енергійно будують відносини з органами влади, громадськими організаціями, соціальними інституціями. Очевидно, що

цьому сприяє високий відсоток фахівців (65%) з повною вищою та базовою вищою бібліотечною освітою, розумний консенсус між досвідом (35% бібліотекарів мають стаж понад 20 років) та молоддю, яка працює лише більше 3 років (15%). Це, у свою чергу, зумовить зміцнення матеріально-технічної бази книгозбірень, слугуватиме запорукою їхнього стабільного розвитку у майбутньому.

А про те, що представники влади розуміють важливість сільських бібліотек, свідчить участь у кіровоградському Форумі перших осіб регіону. Так, голова обласної ради М. Сухомлин у своєму привітанні сказав, що влада усвідомлює значення бібліотеки для громади і робить усе можливе, щоб підтримати бібліотеку як осередок культури, особливо на селі. А голова облдержадміністрації С. Ларін попросив терміново подати конкретні заходи щодо поліпшення стану бібліотек області. Ці пропозиції мають увійти до «Програми соціально-економічного розвитку Кіровоградщини».

Список використаної літератури

1. Бражникова С. Моя многофункциональная библиотека : деятельность сел. б-к на соврем. этапе / С. Бражникова // Библиополе. – 2008. – № 1. – С. 15–17.
2. Зведення річних звітів про діяльність бібліотек сфери управління Міністерства культури і туризму України (2009) / Упр. культури і туризму Кіровоград. облдержадмін.
3. Кравченко С., Цуріна І. Сільська бібліотека: знайомство зблизка / С. Кравченко, І. Цуріна // Бібл. планета. – 2007. – № 4. – С. 39–40.
4. Розвиток мережі громадянської освіти : (за результатами реалізації проекту «Мережа громадян. освіти. Правова освіта сіл. молоді» / упоряд. В. Животовська ; Кіровоград. обл. інформ. служба з актуал. питань жіноцтва. – Кіровоград, 2009. – 282 с.
5. Бібліотечна Україна в цифрах (2008–2009 рр.) : Стат. зб. / М-во культури і туризму України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України» – К., 2010. – 56 с.
6. Цуріна І. Влада інвестує в розумного бібліотекаря / І. Цуріна // Бібл. планета. – 2008. – № 3. – С. 22–23.
7. Ярмарок соціальних ініціатив (за результатами реалізації проекту «Мережа громадянської освіти: вчимося працювати за новими законами») / Кіровоград. обл. інформ. служба з актуал. питань жіноцтва, Кіровоград. обл. універс. б-ка ім. Д. Чижевського ; упоряд. В. Животовська. – Кіровоград, 2007. – 124 с.

Т. Бугай, завідувачка Олександрівської сільської бібліотеки Покровської районної ЦБС, Дніпропетровська область

ШИРОКИЙ РЕПЕРТУАР ПОСЛУГ БІБЛІОТЕКИ НА СЕЛІ

Живе бібліотека у селі

Для того, щоби серцем зрозумів ти,

Що хліб і книга – на однім столі –

Як щастя і добро, повинні жити.

Ці слова читаєш щоразу, коли заходиш до Олександрівської сільської бібліотеки-філії № 17 Покровської районної ЦБС. Дійсно, живе бібліотека у селі вже понад 80 років. Її історія тісно пов'язана зі славною історією села, що розкинулось на лівому березі річки Вовча, його жителів – простих селян-трудолюбів, хліборобів, чесних, гордих, щедрих душею людей.

А починалося все з хати-читальні, розміщеної в панській клуні. Її фонд складала книжечки і брошури, що

їх приносили самі жителі села, і читали вони ті затерті «фоліанти» при каганцях та свічках.

Книгу в Олександрівці любили і шанували завжди, шукаючи в ній мудру пораду, підтримку у скрутний момент, у хвилини радості.

Олександрівська сільська бібліотека сьогодні – це інформаційно-культурний, дозвіллевий центр села з широким репертуаром послуг, із фондом, який налічує 7 204 примірники. Її користувачами є 510 осіб – допитливих, вимогливих, але завжди вдяч-

них за надану інформацію, цікаву книгу, свіжу газету, проведений захід. Це стимулює до пошуку нових форм роботи, аби задовольнити найвибагливіші запити користувачів.

Не секрет, що фонди сільських бібліотек складають книги 1970–1980-х років. Тож який вихід? «Рятують» деякою мірою періодичні видання, яких Олександрівська сільська рада передплачує для бібліотеки 10–12 назв. Відвідувачі із задоволенням читають яскраві журнали, цікаві газети, матеріали яких стають доречним

наповненням тематичних полиць і виставок. Підвищенням інтересом користуються куточок «Влада інформує» з рубриками «Юридична консультація», «Чим живеш, село?» та куточок «Є цінності святі – любов, життя і діти» з розділами «Порадки на всі випадки», «Не зів'яне жіноча врода», «Батьки і діти, діти і батьки – нероздільне і одвічне коло».

З метою популяризації книги, підвищення читацького інтересу, виховання любові до рідної мови в бібліотеці максимально розкрито фонд шляхом створення яскраво оформлених книжкових полиць, тематичних виставок. Окрім книг та періодичних видань, тут розміщено інші матеріали, які підсилюють зміст експозицій, слугують прикрасою і сприяють естетичному задоволенню користувачів. Так, у краєзнавчому куточку «Край мій Покровський, квітуча земля» демонструються вироби С. Виноградової – двадцятирічної читачки, яка освоїла техніку петриківського розпису по дереву. Її дощечки, скриньки, ложки, куманці та навіть люлька викликають неабияку зацікавленість односельців і гостей села.

У цьому ж куточку експонується унікальна ювілейна медаль, випущена до 200-річчя селища Покровське в 1979 році. Багато з відвідувачів, особливо юнь, завжди прагнуть потримати її в руках, цікавляться історією випуску медалі, датою, до якої її приурочено. Чи це не є тим поштовхом, що надалі спонукає до вивчення історії свого краю?

У куточку, присвяченому діяльності жіночого клубу «Вербиченька», що створений на базі бібліотеки і успішно працює вже п'ять років, виставлено роботи жінок – членів клубу. Це серветки, рушники, картини та ікебани. Кожна річ неповторна, а ще – викликає шану та інтерес до традицій предків. Підтвердженням цього є те, що до клубу «Вербиченька» приходять дівчата з проханням навчити їх вишивати чи робити мережку.

Тематична полицка «Туристичними маршрутами України» наповнена унікальними матеріалами про цікаві місця Покровщини – Дуб смерті в Дібрівському лісі, Марушкині скелі, Кам'яну і Стрільцеву балки, Макаренський сад. З любові до рідної землі народжується любов до Батьківщини. Слідкуючи в пресі за перебігом акцій «Сім чудес України» та «Сім природних чудес України», бібліотекар разом із читачами

створила папку, яку наповнили яскравими матеріалами про ці унікальні пам'ятки: Національний історико-культурний заповідник «Кам'янець», Софію Київську, острів Хортиця, заповідник «Асканія Нова» і т. ін.; доповнили матеріалами про зелений туризм України, картами міста Києва, Дніпропетровської області.

Куточок «Стала громада – майбутнє села» має рубрики: «Аспекти місцевого самоврядування», «Інвестиційні проекти, що діють в Олександрівці», наповнені матеріалами про діяльність Олександрівської сільської ради, ініціативи, які мають успіх. Це і спільний проект із Канадською фундацією «Хайфер Прожект Інтернешнл» із розвитку скотарства, і новостворена благодійна організація «Олександрівський фонд розвитку громади», і документи щодо перемоги в конкурсі проектів з розвитку місцевого самоврядування, результатом яких стали освітлення вулиць села, реконструкція танцювальних танцювальних, закладення парку. Крім газетних публікацій, у куточку розміщено фотографії, а ще – тренінгові матеріали, якими користуються всі бажаючі. Так, почувши про ініціативи Олександрівської сільської ради, прочитавши про певні успіхи, до бібліотеки за інформацією про набутий досвід звертаються голови інших сіл району.

Особлива категорія користувачів – діти, тому зону, призначену для них, оформлено з великою любов'ю і фантазією. Тут демонструється виставка робіт малят «Завжди знайдеться діло для рученят умілих», є й полицка для найменших «Моя найперша книжка», для допитливих – цікаві матеріали «Для вас, чомучки». На допомогу школярам підібрано книги, папки-досьє «Для тих, хто любить навчатися», «Вічне слово Кобзаря».

Жодна подія села, району, області, держави не лишається поза увагою бібліотеки. Години інформації, уроки добра, тематичні вечори – це той неповний перелік масових заходів, які проводяться в ній за участю читачів усіх категорій, запрошених ветеранів Великої Вітчизняної війни, праці, аматорів сцени, представників місцевої влади, працівників освіти.

Щодо майбутнього Олександрівської сільської бібліотеки, то бачимо її гарно оформленою, наповненою розумними, добрими книгами, оснащеною комп'ютерами. А ще – з читальною залом, спеціалізованим під'їздом для інвалідів. Це бачення бібліотеки було мотивовано, докладно втілено у проєкті «Зусиллями небайдужих – бібліотека III тисячоліття», що було подано на обласний конкурс проєктів розвитку місцевого самоврядування у жовтні 2008 року. Як знати, можливо, колись цей проєкт буде втілено. Кажуть, мрії збуваються...

Помічені неточності

У № 3 (49) 2010 р. «Бібліотечної планети», на сторінці 38, у назві матеріалу, в якому йшлося про підготовлений НПБУ покажчик «Українське бібліотекознавство (1991–2008)», помилково було вказано іншу назву – «Бібліотекознавство України (1991–2008)».